

Bc. Renáta ŠVEJCAROVÁ, *Sokolská župa Husova (1890 – 1948)*, České Budějovice 2009 (Diplomová práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 181 s. + 29 s. neustránkovaných příloh.

Posudek oponenta diplomové práce

Sokolstvo bylo v dějinách české společnosti od druhé poloviny 19. až do poloviny 20. století výrazným fenoménem spolkovým, kulturním i politickým. Členové sokolských organizací se uplatňovali v různých sférách života, ve správě, v hospodářství, v kultuře i jinde. Ve většině případů šlo o výrazné a aktivní osobnosti, které horovaly pro českou národní věc. Z řad Sokolů se v době první světové války rekrutoval velký počet příslušníků československých legií a v poválečném období patřili mezi hlavní strážce a budovatele demokratické Československé republiky. Díky tomu se mnozí z nich stali obětí nejprve nacistického a posléze i komunistického totalitního režimu a byli perzekuováni nebo dokonce likvidováni.

Předkládaná diplomová práce Bc. Renáty Švejcarové *Sokolská župa Husova (1890 – 1948)* navazuje na autorčinu bakalářskou práci nazvanou *Sokol v Týně nad Vltavou 1886 – 1952*, obhájenou na Ústavu archivnictví a pomocných věd historických Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích v roce 2007. Diplomová práce si jako svůj cíl vytýčila zmapování organizace, správy a činnosti sokolské župy Husovy sdružující jednoty z Českobudějovicka a jeho okolí, včetně jednoty vltavotýnské, o níž autorka pojednala ve své bakalářské práci. Za tímto účelem autorka provedla velmi rozsáhlou heuristiku v archivních fondech na místní, krajské i celostátní úrovni, v odborné literatuře, jejíž naprostý nedostatek pro dané téma musela konstatovat, a také v doprovodných materiálech, zejména v dobovém tisku a periodikách. Vynaloženému úsilí, které bylo nepochybně značné, výsledný efekt práce odpovídá bohužel někdy jen částečně. V předložené studii o sokolstvu župy Husovy jsou zřetelné dvě roviny: faktograficko-teoretická a formálně-jazyková.

V rovině faktografické není této práci v podstatě co vytknout. Autorka velmi pečlivě sebrala dostupné informace z literatury a především z archivních pramenů, které podle organizačního a místního klíče setřídila a zpracovala. Shromáždila přehled o době fungování jednotlivých sokolských jednot a jejich poboček, o vlastním životě a činnosti župy Husovy a jejich hlavních činovníků. Pokusila se sestavit biogramy župních představitelů, byť v některých případech s poněkud rozpačitým výsledkem. Např. pro stať o českobudějovickém advokátovi a župním starostovi JUDr. Jindřichu Autengruberovi, pocházejícím z Pacova v okrese Pelhřimov, který byl příbuzný s malířem Janem Autengruberem (1887-1920) a advokátem a básníkem JUDr. Janem Františkem Autengruberem (1897-1961), by se jistě dalo zjistit informací více nejen o něm, ale také o jeho stycích v české kulturní a politické elitě. Přesto sběr a usoustavnění informací o sokolstvu župy Husovy lze v této práci označit za její nejvýznamnější klad.

V rovině teoretické je práce poněkud rozpačitá a nevyrovnaná. Je zde patrné, že se autorka před dokončením práce ocitla ve značné časové tísní. Věnuje jen málo a okrajově pozornost působení Sokola v oblasti politické a nacionální. Díky tomu nedochází k hodnocení a závěrům o jeho činnosti a významu ani v případech, kdy se jí to doslova samo nabízí. Mám zde na mysli např. popis politického rozkolu uvnitř českobudějovické sokolské jednoty kolem r. 1894 (s. 65 s pozn. 271, s. 67 a opět s. 100 – 101), popis nacionalistických výpadů proti Sokolům při pouti do Husince v Prachaticích a jejich okolí v květnu r. 1899 (s. 72 s pozn. 292), případně popis okolností konání sokolského župního sletu v Netolicích v srpnu 1911 související nepochybně s událostmi na českém zemském sněmu a s tzv. Anenskými patenty o dva roky později (s. 74), stejně jako konstatování o účasti českobudějovického sokolstva

v bojových akcích proti sudetoněmeckému puči na Těšínsku a proti Maďarské republice rad na Slovensku v letech 1919 – 1920 (s. 74) atp.

Rovina formální představuje opět bezproblémovou část práce. Autorka si dala záležet na velmi pečlivé a vkusné grafické úpravě textu, na přehledném členění jednotlivých kapitol, podkapitol a jejich oddílů. Velmi pečlivě zpracovala veškeré tabulkové přehledy a také přílohy k práci, v nichž shromáždila zajímavý a cenný materiál, který textu práce dodává rozměr autentičnosti. Totéž bohužel nelze říci o rovině jazykové. Zde se autorka opět nevyvarovala zbytečného spěchu. To se pak velmi negativně projevilo v množství překlepů, různých přehlédnutí, stylistických prohřešků a bohužel i hrubých pravopisných chyb (např. skloňování vztažných a zvratných zájmen, shoda podmětu s přísudkem v přičestí minulém, spojení sloves s předložkovými vazbami, užívání hovorových výrazů jako „déle“ místo spisovného „později“, vynechávání čárek na místech, kde to česká syntax vyžaduje atp.). Tyto nedostatky, u absolventky vysoké školy univerzitního typu těžko omluvitelné, bohužel úroveň práce srážejí i přes její nesporné heuristicko-statistické a formální kvality.

Rozpačitým a poněkud nehotovým dojmem působí dvoustránkový (!) závěr práce, v němž autorka případnému zájemci o svou „sokolskou“ studii poněkud netakticky popisuje to, co měla či chtěla udělat a neudělala, místo toho, aby zde shrnula výsledky svého snažení a pokusila se svým poznatkům nalézt patřičné opodstatnění.

Diplomová práce Bc. Renáty Švejcarové *Sokolská župa Husova (1890 – 1948)* je nesporně prací zajímavou a z hlediska zvoleného tématu také důležitou. Její kvality, o nichž jsem se shora zmínila, bohužel vyvažují nedostatky. Práci pro její kvality doporučuji k obhajobě a pro její nedostatky ji navrhuji hodnotit stupněm **v e l m i d o b ř e**.

Pelhřimov, 1. června 2009

Mgr. Lenka Martínková, Ph.D.

